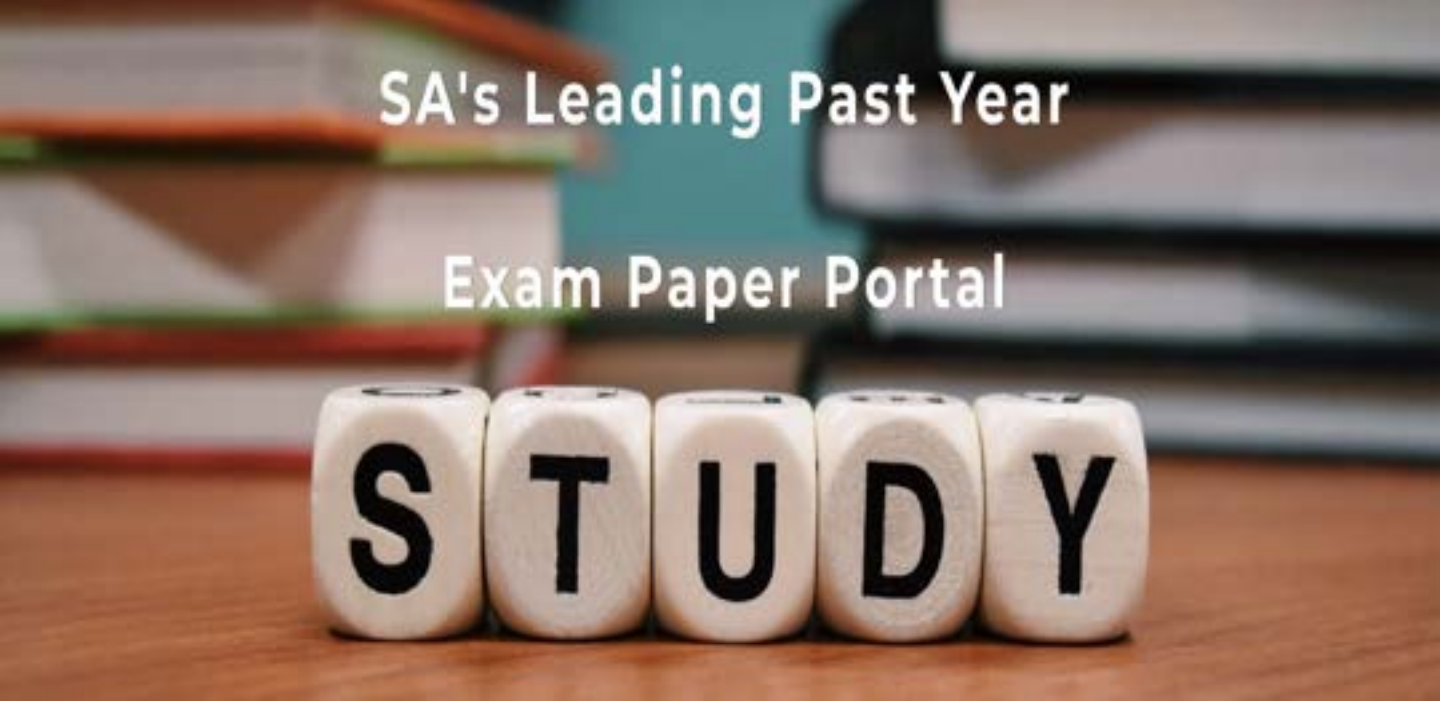

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies ☺

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS HUISTAAL V1

NOVEMBER 2019

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 70

Hierdie memorandum bestaan uit 10 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A: LEESBEGRIP

Nasien van die leesbegrip:

- Die fokus is op die begrip van die leesteks. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.)
- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.

VRAAG 1 ***(Sien binne konteks na; sien betekenis na, nie woorde/taalgebruik nie.)***		
Vraag	**Antwoord**	**Punt**
1.1	Die kritiek is in koerante/nuuswebwerwe/sosialemediaforums/verskeie media uitgespreek. √	1
1.2	Sangers Hulle is daarvan beskuldig dat hulle musiek geen ritme het nie./dat dit musiek is wat irriteer. **OF** Liedjieskrywers √ Hulle is gekritiseer oor lirieke wat herhaal./niksseggend is./ligsinnig van aard is. √ *Die mense wat onder kritiek deurgeloop het en die kritiek volgens paragraaf 2 word onafhanklik geassesseer.*	1 1
1.3	Voorkeure is subjektief (van aard wat nie op objektiewe kriteria berus nie)./ Menings kan nie voorskriftelik van aard wees nie./ Een persoon se smaakvol is vir die ander persoon hondvervelig./Vir iemand is 'n sanger se musiek 'n getjank en vir ander 'n tere emosie./ Niemand het die reg om vir iemand anders voor te skryf wat as "goed" beskou word/waarvan hy/sy moet hou nie. √√ *Die kandidaat bied TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.* Persoonlike voorkeure moet tydens argumentvoering buite rekening gelaat word. √	2 1
1.4	Ja "golf op golf van kritiek ..." dui op die hewige/herhalende kritiek/"vlaag van kritiek" wat oor 'n tydperk/vanuit verskeie oorde kom. √ "... dikwels walle oorspoel ..." is effektiewe woordgebruik omdat dit die oormaat van kritiek verduidelik./daarop dui dat hierdie kritiek nie gekeer/verhoed kan word nie. √ *Die kandidaat kan nie NEE as 'n antwoord aanbied nie.*	1 1

1.5	Die Afrikaanse musiek se lirieke is van swak gehalte. √ Te min liriekskrywers weet hoe om goeie musiek te skryf. √ Te min sangers is bereid om vernuwende Afrikaanse musiek te maak. √ Verwey is nie 'n kundige op die gebied van radioprogramsamestelling nie./ Sy is 'n joernalis wie se spesialisveld Afrikaanse musiek is./ Programsamestellers vorm nie deel van die kreatiewe proses van Afrikaanse musiek nie./ Daar bestaan nie 'n resep om te onderskei tussen goeie en swak musiek nie./ Die programsamestellers speel musiek waarvan die luisteraars hou (ongeag die gehalte daarvan)./ Die programsamestellers is nie vir die gehalte van die Afrikaanse musiek verantwoordelik nie. √	3 1
1.6	Albei paragrawe maak melding van briewe./ Albei paragrawe verwys na openbare kritiek (oor Afrikaanse musiek)./ Dieselfde kritiek (teen Afrikaanse musiek) word steeds gehuldig./uitgespreek.√	1
1.7	Hulle besluit namens ander hoe lirieke vir Afrikaanse musiek geskryf moet word./moet klink./ Die hekwagters wil hê dat daar rym/ritme/diep gedagtes in Afrikaanse musiek moet wees./Hulle ontneem kunstenaars van artistieke vryheid om musiek sonder diep gedagtes/poësie te maak./ Hulle dink hulle kan verhoed dat Afrikaanse musiek se lirieke herhalend/ niksseggend/ligsinnig is. √√ *Die kandidaat bied TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.* Sy is <u>self</u> 'n liedjieskrywer./Sy het al <u>self</u> lirieke geskryf./ As liedjieskrywer, is sy subjektief in haar uitspraak. √	2 1
1.8.1	LFM maak seker hulle speel musiek waarvan die luisteraars hou./ LFM hou die Afrikaanse musiekmark dop./doen navorsing oor die musiek waarvan hul luisteraars hou. √	1
1.8.2	Ja Die luisteraars hou daarvan om na musiek te luister wat hulle goed laat voel./wat 'n opgeruimde wysie het./ Luisteraars luister na musiek wat by hulle musieksmaak pas. Die luisteraars luister nie na rockmusiek/musiek wat wroegend van aard is nie. **OF** Nee Die luisteraars wil gereeld/net na rockmusiek luister./ Die luisteraar verkies om na stadige/wroegende musiek te luister. √ *Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.*	1

1.9	Hulle sal finansieel daarby baat./meer CD's verkoop./ Meer mense sal na hulle musiek luister./Hulle sal meer bekend (as sangers) wees.√ Boom Recording Studios sal meer blootstelling kry./finansieel voordeel trek./ Meer mense sal na hulle musiek luister./ Hulle sal meer CD's kon verkoop. √√ *Die kandidaat bied TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.*	1 2
1.10	Les Javan √ Dit bring mense/bruin en wit musiekliefhebbers (deur middel van Afrikaanse musiek) bymekaar. √	1 1
1.11	Die lirieke moet 'n dieper betekenis inhou/rym/ritme moet wyer as net die dansvloer strek.√	1
1.12	Ja Indien 'n mens nie hoë artistieke standaarde aan musiek stel nie, bestaan die gevaar dat musiek van swak gehalte die mark kan oorspoel. **OF** Nee 'n Gebrek aan hoë artistieke standaarde beteken nie noodwendig dat die musiek van swak gehalte is nie. √ *Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.*	 1
1.13	Ja Die mikrofoon sluit by die tema van musiek aan./ Die persoon is besig is om te sing./te dans./ Die musieknote sluit by die tema van musiek aan. √√ *Die kandidaat kan nie NEE as 'n antwoord aanbied nie.* *Die kandidaat bied enige TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.*	 2
1.14	Ja Die hartjie op die sanger se hemp simboliseer/verklaar sy liefde vir Afrikaanse musiek/Afrikaans./ Die liedjie (RAAMPIE 1) versterk die idee dat die sanger/sangers wel Afrikaanse musiek sing. **OF** Nee Afrikaans kan in die algemeen na die taal verwys en nie noodwendig na 'n liefde vir Afrikaanse musiek nie. Sonder die hartjie is daar genoeg inligting om te verstaan dat die spotprent oor (Afrikaanse) musiek handel. √	 1
1.15	Die woorde van hierdie liedjie is herhalend/niksseggend/ligsinnig. √	1
1.16	"hekwagters"/"poësie"/"kritiek" √	1
	TOTAAL: AFDELING A	**30**

AFDELING B: OPSOMMING

VRAAG 2

Nasien van die opsomming

- Die nasien van die opsomming word baseer op die insluiting van die relevante feite in die teks wat met die vraag ooreenstem.
- Opskrif/titel: Daar word nie van kandidate verwag om die leesstuk van 'n opskrif/titel te voorsien nie.
- Kandidate moet die opsomming in hul eie sinne, in enige volgorde skryf.
- Slegs voorbeelde wat in volsinne aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate moet die korrekte getal woorde aandui.

- Punte word soos volg toegeken:
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
  - 3 punte vir taal

- Verspreiding van punte vir taal wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:
  - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
  - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
  - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe

- Verspreiding van punte vir taal wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het.
  - 6–7 direkte aanhalings: ken geen punte vir taal toe nie
  - 1–5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- Tel van woorde:
  - Nasieners moet die aantal woorde wat gebruik is, tel.
  - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
  - As die getal woorde oorskry is, lees tot by die laaste sin waarin die getal woorde oorskry word en ignoreer die res van die opsomming.
  - Korter opsommings wat die vereiste aspekte bevat, mag nie gepenaliseer word nie.

MOONTLIKE PARAGRAAF

Olifante toon 'n sin vir humor as hulle met hul slurpe waterkanon-waterkanon speel. Om te verhoed dat hul velle uitdroog, rol hulle in modderpoele. Olifante kommunikeer vindingryk met flappende ore as gevaar dreig. Die olifante groepeer om een volwasse koei om 'n basiese familiegroep te vorm. Verder word die leierolifant en haar kalwers toegelaat om eerste te eet./drink. Daar is 'n band van welwillendheid as 'n olifantkoei 'n kalf van 'n ander koei as haar eie aanvaar. Wanneer hulle speel, is dit met sorgvrye uitgelatenheid soos mense.

[86 woorde]

OF

AANHALING UIT TEKS		***MOONTLIKE* BEWOORDING**	
1	*... slurpe waterkanon-waterkanon speel.*	A	Olifante het 'n sin vir humor as hulle met hul slurpe waterkanon-waterkanon speel.
2	*... rol in modderpoele ...*	B	Olifante rol in modderpoele om te verhoed dat hulle velle uitdroog.
3	*... kommunikasietegnieke: flappende ore ... teken dat gevaar dreig.*	C	Olifante kommunikeer deur hulle ore te flap as 'n teken van gevaar.
4	*... basiese familiegroep om een volwasse koei georganiseer word ...*	D	Die olifante organiseer om een volwasse koei om 'n basiese familiegroep te vorm.
5	*... leierolifant en haar kalwers word … toegelaat om altyd eerste te eet en te drink.*	E	Die leierolifant en haar kalwers word toegelaat om eerste te eet./drink.
6	*'n Olifantkoei sal ... die kalf van 'n ander koei as haar eie aanvaar ...*	F	'n Olifantkoei aanvaar 'n kalf van 'n ander koei as haar eie as die situasie dit vereis.
7	*... speel hulle met 'n sorgvrye uitgelaten-heid soos mensekinders.*	G	Hulle speel soos mensekinders met sorgvrye uitgelatenheid.
			Getal woorde: 83

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

Nasien van hierdie afdeling:

- Spelling:
  - Eenwoord-antwoorde word nie gepenaliseer nie, al is die spelling nie korrek nie tensy die spelling die betekenis van die woord beïnvloed en/of spelling die aspek is wat geassesseer word.
  - Waar 'n afkorting getoets word, behoort die punte op die regte plek te wees.
- Sinskonstruksies moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word soos in die instruksie aangedui.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

Vraag	Antwoord	Punt
3.1	Oorweeg 'n <u>veranderinkie</u> in jou studiemetodes. √ *Die woord moet korrek gespel word.* **EN** ander √ *Die kandidaat bied 'n sin met "veranderinkie" aan.*	1 1
3.2	Die gekose komitee doen goeie werk./ Die verkose lede van die komitee doen goeie werk. √ *Die kandidaat bied enige soortgelyke sin met "gekose"/"verkose" aan.*	1
3.3	Ons interaktiewe lesse mag moontlik/dalk/miskien/heel waarskynlik klaskameronderrig vergemaklik./ Ons interaktiewe lesse kan (moontlik) klaskameronderrig vergemaklik./ Ons interaktiewe lesse sal moontlik/miskien klaskameronderrig vergemaklik./ Ons interaktiewe lesse behoort klaskameronderrig te vergemaklik./ As interaktiewe lesse tog maar klaskameronderrig sal vergemaklik. √ *Die kandidaat bied 'n soortgelyke sin in die aanvoegende wyse (druk 'n moontlikheid/ waarskynlikheid uit) aan*.	1
3.4	Tutors sal verseker dat (jy) jou kennis uitbrei./verbeter. √	1
3.5	dié top (leermetode)/ dié (top) leermetode √ *Die akuut moet korrek op die woord "dié" aangetoon word.*	1
3.6	Feit Die asterisk bevestig dit met 'n verduideliking onder aan die advertensie./ 'n (Via Africa-) toekenning is aan die maatskappy toegeken. √	1
3.7	Piet moet/kan vir meer inligting en vir spesiale aanbiedings gekontak word./ Vir meer inligting en vir spesiale aanbiedings moet/kan Piet gekontak word./ Piet moet/kan gekontak word vir meer inligting en spesiale aanbiedings. √	1

3.8	Leerders (in graad 4–12) wat (ekstra) klasse in Afrikaans Huistaal wil neem./nodig het./ Leerders wat Afrikaans (in graad 4–12) as 'n Huistaal neem./ Leerders wat graag suksesvol in Afrikaans Huistaal wil wees./Leerders (in graad 4–12) wat met Afrikaans Huistaal sukkel./ Ouers wat (ekstra) hulp vir hulle kinders verlang wat met Afrikaans Huistaal sukkel./ Ouers van die Laerskool Piet du Plooy. Onderwysers wat rekenaargesteunde Afrikaansklasse/interaktiewe lesse in onderrig wil gebruik. √ *Die kandidaat bied enige EEN van bogenoemde antwoorde vir EEN punt aan*. Ja Kontakinligting is strategies geplaas./duidelik aangedui. Die advertensie maak van oorredende taal gebruik (bv. "... dié top leermetode ..."). Die insluiting van spesifieke inligting sal teikenlesers oortuig (bv. "Tutors sal verseker dat jou kennis uitbrei"). Die advertensie suggereer dat die teikenleser se behoefte suksesvol aangespreek sal word./ Die maatskappy het 'n toekenning/bekroning gekry. Die leerders/kinders op die advertensie lyk gelukkig. √ *Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan*. *Die kandidaat kan nie NEE as antwoord aanbied nie*.	1 1
		10

VRAAG 4: STROKIESPRENT

Vraag	Antwoord	Punt
4.1	truksvy √ **EN** Jerome se ma/oumense is besitlik oor haar/hul motors./ Jerome mag nie sy ma se motor leen nie./ Jerome sal op 'n ander manier as met sy ma se motor na Ravi toe moet gaan./ Jerome se ma wil nie haar motor uitleen nie./ Sy planne om sy ma se motor te leen het nie uitgewerk nie. √	1 1
4.2	Ja Jerome het reeds besluit dat sy ma nie haar motor vir hom gaan leen nie. **OF** Nee Aangesien hy sy ma goed ken, vermoed hy dat sy nie haar motor uitleen nie. √	 1
4.3	(Jerome), ek kom laai jou op./kom haal jou vir 'n koffietjie. Ek skiet jou vir 'n koffie./Ek kom haal jou om koffie te gaan drink./Ek laai jou op om koffie te gaan drink./Ek stiek jou vir 'n koffie. √	 1
4.4	Jy klink anders omdat dit jou stem laat eggo./ Jy klink anders, omdat dit jou stem laat eggo./ Omdat dit jou stem laat eggo, klink jy anders. √ Die rede vir Ravi se emosie word gegee. √	 1 1
4.5	Indien een g weggelaat word, sal dit tot 'n betekenisverskil lei./ Die kort, beklemtoonde vokaal vereis 'n verdubbeling van die daaropvolgende konsonant. √	 1
4.6	Die seun soek skoor met sy ma./het met sy ma skoorgesoek./ Hy het skoor gaan soek by die Smitte se huis. √ *Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.* *Indien die sin 'n infinitiefvorm bevat, kan dit nie as korrek aanvaar word nie.*	 1
4.7	Seuns is moeilikheidmakers./ Seuns is dikwels in die moeilikheid./ Seuns veroorsaak dat ma's altyd oor hulle bekommerd is. √	 1
4.8	genot √	1
		10

VRAAG 5: ARTIKEL

Vraag	Antwoord	Punt
5.1	oei/g**oei**e √ *Indien die woord geskryf word, moet slegs die diftong onderstreep word.*	1
5.2	Dit verbuig die byvoeglike naamwoord./'n Attributiewe byvoeglike naamwoord word gevorm.√	1
5.3	Ek eet alles./ Ek eet álles. √	1
5.4	eetgoed √ *Die woord moet korrek gespel word.*	1
5.5	... wat nie ronde handjies het nie. √ *Indien die kandidaat die sin oorskryf, moet die byvoeglike bysin onderstreep word.*	1
5.6	In paragraaf 5 word die komma tussen twee gesegdes/tussen twee werkwoorde wat tot verskillende gesegdes hoort, geplaas. √ Die komma word in paragraaf 8 tussen die opnoem van 'n reeks/lys dinge geplaas.√	2
5.7	Dit dui op veralgemening./ Dit beklemtoon dat die gebak sonder uitsondering veerlig is./ Dit wys dit is van toepassing op elke vetkoek. √ **EN** Boor 'n gat deur die bank sodat ons die rekenaarkabels kan koppel./ Ek loop deur die bank na die kassier toe. √ *Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir een punt aan.*	1 1
5.8	Buurtwag/huiswag/straatwag/sekuriteitswag/karwag/nagwag √ *Die kandidaat bied* 'n *soortgelyke antwoord met "wag" as kern vir EEN punt aan.* *Die woord moet korrek gespel word.*	1
		10
	TOTAAL AFDELING C:	**30**
	GROOTTOTAAL:	**70**

Kopiereg voorbehou